

Jaarbericht 2022

Samen voor Waardigheid

Opkomen voor mensenrechten
met mensen die het meest lijden
onder armoede

Jaarbericht 2019

Activiteiten in Nederland

Heel 2022 had het Nationaal Team dezelfde samenstelling als bij de start in augustus 2020: 3 medestanders en een voorvechter, alle 4 al tientallen jaren betrokken bij ATD. De leden van het team wonen ver uit elkaar en werken veel per telefoon, mail en video-ontmoetingen per Zoom. Via wereldwijde of Europese Zoom-sessies is contact met andere leden van de internationale beweging en er is o.a. via zoom overleg met Team Europa. Zij zijn samen verantwoordelijk voor alle initiatieven van binnenuit en van buitenaf, die met de beweging ondernomen worden, alsmede de administratieve en deels financiële zaken, die daaruit voortvloeien.

Via mail, whats app, telefoon en bezoeken onderhouden ze contact met ongeveer 55 personen, verspreid over Nederland, waarvan de meeste een langdurige ervaring met armoede hebben. Onze activiteiten in 2022 hebben we afgestemd op de kennis en de ervaring van deze mensen. Ook zijn er onder leiding van Vanessa (volontair in België) gesprekken gevoerd over de verantwoordelijkheden van voorvechters en medestanders. Voor Nederland belangrijk, omdat er geen volontairs zijn die de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor de inhoud van kennisontwikkeling, actie en vertegenwoordiging van de Beweging bij samenwerkingen met andere organisaties.

Naast het Nationaal Team is er een [Verbindingsgroep](#) van 12 personen, die voor een groot deel bestaat uit voorvechters en enkele medestanders. Deze zijn in februari en juni bijeengekomen. Doel: elkaar beter leren kennen, hoe leggen we de beweging uit aan anderen en we bespraken de voorbereiding van activiteiten. Samen werd er nagedacht over een langere termijn programmering en over de doelen voor ATD Nederland.

In augustus en december werd een breder vervolg gehouden met bestuur, voorvechters en medestanders om te komen tot een gezamenlijk plan voor 2023 en verder.

De ervaringen en kennis van mensen in armoede blijven onze bron waaruit wij putten om ons te blijven verenigen en op te komen voor de Mensen- en Kinderrechten. Voor de verandering die nodig is om recht te doen en een inclusieve samenleving te bewerkstelligen.

“Gevangen in bevoogding”.

Lang geleden kwam hij in de schulden en daarmee onder bewind. Nu heeft hij allang geen schulden meer en heeft zelfs gespaard. Hij heeft € 3000,- op de bank staan, waar hij niet bij kan. “Ik word door de bewindvoerder als “*een klein kind*” behandeld, dat voor elk wisselwasje toestemming moet vragen voor zakgeld. Ik moet ook nog de bewindvoerder elke maand betalen voor zijn diensten. Als ik nou zelf dat geld zou krijgen, dat nu de bewindvoerder krijgt, zou ik iets ruimer kunnen leven en voelde ik me niet vernederd.”

Boek: "Recht op bescherming van het gezin"

In 2022 stond het uitbrengen en het bekend maken van het boek 'Recht op bescherming van het gezin' centraal, over het uithuisplaatsen van kinderen vanwege omstandigheden die door langdurige armoede worden veroorzaakt. De problematiek gaat over het niet erkennen dat ernstige armoede van gezinnen een andere aanpak vraagt dan uithuisplaatsing van kinderen. Niet alleen gericht op eerbiediging van de mensen- en kinderrechten, maar vooral gericht op de vooruitgang en ontwikkeling van de gezinsleden. Het boek is uitgebracht door Elikser.

Wat vindt men het belangrijkste dat met dit boek gezegd wordt? Wat moeten we bereiken?

Enkele uitspraken: *"Dat ze de ouders erbij betrekken, want dan kunnen de problemen beter worden opgelost."* *"Dat kinderen thuis kunnen opgroeien."* *"Als er armoede is in het gezin, dat de armoede wordt opgelost en dat de ouders hulp krijgen bij de opvoeding van hun kinderen als dat nodig is."* *"Als de vader geweld gebruikt, waarom dan niet de vader straffen, in plaats van de kinderen uit huis te plaatsen?"* *"Waarom wordt in geval van een gebrekkige opvoeding het kind uit huis geplaatst en worden de ouders niet ondersteund bij de opvoeding?"*

Een moeder heeft naar aanleiding van het boek haar ervaring met de Kinderbescherming op haar website gezet. (Ze heeft de zaak gewonnen dankzij bestudering van de wetgeving en een sterke eigen verdediging.)

Er verschenen artikelen over het boek o.a.: in het Brabants Dagblad, een citaat in de Volkskrant (citaat), een wijkblad in Oss, parochieblad Andreasparchie Heerlen, de Inkijk en de Reklamix Olst-Wijhe.

Een overzicht van de belangrijkste activiteiten rond het boek:

16-18 maart 2022 met 11 personen (meeste in armoede) samenvatting lezen en bespreken. In deze bijeenkomst ging het vooral over de inhoud van het boek (op 't Zwervel).

15 mei 2022: Boekpresentatie met uitgever en 40 genodigden (op 't Zwervel).

24 mei 2022: Boekaanbieding aan staatssecretaris van Ooijen, Jeugdzorg (op ministerie VWS). We hebben erover gesproken dat in de praktijk al stappen kunnen worden genomen. De jeugdzorgwerkers en kinderrechtters kunnen er al rekening mee houden dat bepaalde criteria, die nu gebruikt worden om kinderen uit huis te plaatsen, discriminerend werken voor mensen in armoede.

8 juni 2022: Video-ontmoeting i.v.m. het Nederlandse plan Kindergarantie (Europees), waar ATD Vierde Wereld pleitte voor het nakomen van de kinderrechten en het vermijden van het uit huis plaatsen van kinderen vanwege armoede.

> Juli 2022: Presentaties in Oss bij kenniskringen. > 8-11 sept 2022: Europese sessie Burgerdialoog in Frankrijk (2 deelnemers vanuit Nederland), inbreng n.a.v. het boek. > 26 sept 2022: Presentatie aan regiogemeenten Eindhoven, 40 boeken verspreid. > **17 nov 2022**: Presentatie Oudewater/Woerden met vervolgtraject theatervoorstelling “Zie de mens”, door de Wresinski Cultuurstichting. > 19 dec 2022: Presentatie bij Armoedecoalitie Utrecht.

Ontmoetingscentrum 't Zwervel

In april 2022 werd er een klussendag uitgevoerd in samenwerking met Rotary Raalte. Het was een prettige samenwerking tussen hen en ons en er werd veel werk verzet. Aan het eind van de dag hadden de mensen van de Rotary Raalte nog een verrassing in de vorm van een cheque.

Ook door het jaar heen werden er allerlei klussen gedaan. Zo ook elke woensdag door een aantal vaste vrijwilligers voor de tuin, de schoonmaak en de was.

In mei boden we gelegenheid aan de Europese groepen van Catholic Workers om ATD op 't Zwervel te leren kennen en andersom. Zij waren met 40 personen 5 dagen aanwezig met hun eigen programma, waar ook enkele mensen van ATD aan deelnamen, die onze beweging presenteerden.

In de zomer hadden de groepen uit Emmen en Zuid-Limburg/Heerlen een gezamenlijke ontmoeting en creatieve activiteiten, waarna de groep Heerlen de boerderij een grote schoonmaakbeurt gaf. Het doel van de uitwisseling was: vriendschapsbanden ontwikkelen, ervaringen delen over armoede, samen sterker worden en zich gesteund voelen. Door de ervaringen en kennis die we deelden, ontdekten en ontwikkelden we onze talenten tijdens de activiteiten. Iedereen ging gesterkt naar huis.

In augustus kwamen 3 gezinnen en enkele alleenstaanden een week van ontspanning en solidariteit beleven; enkele volwassenen waren als kind eerder op de boerderij op vakantie geweest.

In september werd de jaarlijkse landelijke ontmoetingsdag gehouden met vooraf een week van voorbereiding door diverse mensen uit het land. Er was tijdens het jaar gewerkt aan PR-materiaal, dat alle 80 deelnemers mee kregen in een tasje met het logo van ATD Vierde Wereld. Het was voor het eerst sinds lange tijd dat er veel jonge gezinnen aanwezig waren. Hoopvol voor onze toekomst. Ondanks het regenachtige weer was het een geslaagde dag.

Klusdag

Ontmoeting Groep Emmen met de groep Zuid-Limburg/Heerlen, samen creatief

Ontmoetingsdag
workshop
verbindende
communicatie

Jongeren

“Jonge mensen, die een moeilijk leven hebben en het willen veranderen: het woord is aan jullie!”

In maart boden we plek aan zo'n 35 Europese jongeren van ATD Vierde Wereld om een grote zomerbijeenkomst in het internationale centrum (Frankrijk) voor te bereiden. Tijdens deze bijeenkomst hebben we d.m.v. spelletjes om het ijs te breken en informele momenten elkaar leren kennen. Diverse thema's, zoals: onderwijs, huisvesting, welzijn en geestelijke gezondheid, bestrijding van eenzaamheid en pesten, participatie kwamen aan bod. Er was een uitwisseling over interne en externe communicatie rondom de Europese bijeenkomst in juli.

“Het is iets moois wat hier gebeurt: luisteren naar iedereen, met andere ervaringen dan de mijne, samen sterk staan, voelen dat we in staat zijn dingen te veranderen”, deelt Odilia, een van de ATD Jongeren Nederland.

De jongerengroep (5-7 personen) had veelal per Skype contact met elkaar, maar konden elkaar ook meerdere malen live ontmoeten op 't Zwervel om aan een eigen jongerenplek te werken in het voorhuis van het ontmoetingscentrum.

Drie jongeren namen deel aan de grote Europese bijeenkomst in juli nabij Parijs (4 dagen met 300 deelnemers) en vonden daar veel inspiratie. Het thema van het event was: Jongeren samen voor solidariteit in een duurzaam Europa! De onderwerpen, die besproken werden, gingen o.a. over werk en onderwijs en over “Ons bevrijden van de blik van anderen”. Enkele indrukken van de jongeren:

“Door het oordeel van anderen voelen we ons niet veilig om ons verhaal te vertellen, om onszelf te laten zien en om onze dromen te volgen.” “Wat mij enorm geraakt heeft, zijn de verhalen die sommigen konden vertellen over beperkingen die ze hadden en daardoor uitgesloten werden of de job niet te pakken kregen.”

De jongeren beheren een eigen Facebook pagina en schrijven elk kwartaal in het Vierde Wereldblad.

Jongeren activiteiten

Lokale Groepen

Er waren met name (onderlinge) contacten in Heerlen, Emmen, Amersfoort, Apeldoorn, Oss, Nijmegen, Den Haag en Zoetermeer. In Zuid-Limburg/Heerlen (wekelijks) en Emmen (per 6 weken) kwamen vaste groepen met regelmaat bijeen om elkaar persoonlijk te ondersteunen en bij te dragen aan ATD Vierde Wereld activiteiten.

Er waren twee leesgroepjes, één in Zwolle en één in Nijmegen. De deelnemers lasen een van de boeken van ATD Vierde Wereld of teksten van Joseph Wresinski. Ze bespraken wat ze gelezen hadden met elkaar, wat hun raakte daarin, over hun eigen beleving, maar ook leerden ze daardoor de beweging beter begrijpen en vroegen ze zich af hoe ze deze teksten konden plaatsen in deze tijd.

In diverse gemeenten werd deelgenomen aan een lokale armoedecoalitie, gemeentelijke adviesraad, diaconie, en conferenties. Zoals bijv. in Oss: deelname aan maandelijkse bijeenkomsten van de kenniskring WIAS van de Adviesraad Sociaal Domein. Inbreng: Toetsen van gemeentelijk beleid aan problemen van burgers m.b.t. armoede. Bijvoorbeeld: Over gevangen zitten in beleid rond schuldhulpverlening en bewindvoering, de toename van langdurige armoede.

In Zuid-Limburg/Heerlen: deelname aan het provinciaal overleg van Limburgse cliëntenraden (POLC), georganiseerd door Burgerkracht de Pijler. Er kwamen diverse thema's ter sprake zoals: beschut werk en een inclusieve arbeidsmarkt of de regelgekte in het sociale domein. Diverse lezingen/dialogen werden bijgewoond met thema's zoals: kindermishandeling, kinderarmoede, wat heb je nodig om uit de armoede te geraken.

Op 20 november, de Internationale dag van de Rechten van het Kind, hield de groep Zuid-Limburg/Heerlen een viering in de Andreasparchie, met het thema Recht op bescherming van het Gezin. Het boek van Annie van den Bosch was hiervoor de inspiratiebron. Er waren contacten met Zuyd Hogeschool en de Limburgse armoede beweging, die provincie breed activiteiten organiseerde rondom de werelddag van het overwinnen van extreme armoede.

Werelddag van het overwinnen van extreme armoede

De landelijke viering van 17 oktober, Werelddag van het overwinnen van extreme armoede, vond op zondag 16 oktober plaats in Nijmegen (bij citaat Wresinski in de Muur van Vrede, Titus Brandsma Memorial) en werd bezocht door ongeveer 30 mensen uit het zuiden, noorden, de regio en België.

Daarnaast waren er bijeenkomsten in Heerlen (samen zingen en tulpen planten in de wijk Heerlerbaan), Utrecht (stadsdiner, getuigenissen en muziek), op 't Zwervel in Wijhe (hand teken actie met appeltaart) en bij diverse andere organisaties in het land.

ty L&S, 30 per - 1996

In Den Haag: In het Landelijk Centrum van ATD Vierde Wereld werkte een groepje ongeveer een jaar samen met de Mini-maatschappij om een laagdrempelige aanloop mogelijk te maken. Door te lage belangstelling is dit proefproject stopgezet per 1 mei 2022.

In Utrecht: deelname aan Armoedecoalitie Utrecht en Ubuntuhuis

Landelijk:

Door twee leden werd er deelgenomen aan de Landelijke Armoede Coalitie. Men schreef regelmatig brieven aan de Tweede Kamer en de Commissie van Sociale Zaken en Welzijn, met voorstellen voor verandering.

Er is contact geweest met medewerkers van het Kindergarantieplan, gelanceerd door het Ministerie SZW (Sociale Zaken en Welzijn).

De verborgen dimensies van Armoede

Zowel plaatselijk, regionaal, als landelijk werd er geïnvesteerd in het bekend maken van de definitie van armoede door leden van ATD Vierde Wereld, middels het verspreiden van Ansichtkaarten, met aan de ene kant de armoedecirkel (ontwikkeld door ATD Vierde Wereld en de Universiteit van Oxford), waarin de verborgen dimensies benoemd worden. Op de andere kant stond een oproep voor het organiseren van een viering op 17 oktober, de werelddag van het overwinnen van extreme armoede.

Bestuur

Het bestuur (onbezoldigd) van de stichting kwam in 2022 vier keer in vergadering bijeen. Het bestuur stelde de jaarrekening vast en keurde de begroting goed. Regelmatig terugkerende onderwerpen waren de voortgang van de activiteiten van de beweging, de afwikkeling van enkele erfenissen/legaten, de stand van zaken van de financiën, de fondsenwerving, de stand van het onderhoud van de gebouwen, de stand van zaken met betrekking tot de beleggingen, personele kwesties en de samenwerking/relatie van het bestuur met het Nationale Team en met de internationale beweging.

Financiën

De ontvangsten waren mede door een eenmalige gift voor verschillende activiteiten hoger dan begroot. De uitgaven waren ook hoger dan begroot met name vanwege de bekabeling op 't Zwervel. Een grote tegenvaller vormden de beleggingen. Het was een gevolg van de bijzondere economische situatie van 2022. Beleggingen moeten bekeken worden over een reeks van jaren, omdat goede en slechte jaren elkaar afwisselen. De gemiddelde opbrengst van de beleggingen is ook nu na een reeks van jaren nog steeds ruim positief. We voeren een voorzichtig beleggingsbeleid. Uitgebreidere toelichting is te vinden in de door de accountant beoordeelde jaarrekening.

De beoordelingsverklaring van de accountant (BDO) en de gehele jaarrekening zijn te vinden op onze website www.atd-vierdewereld.nl (Onder kopje: Onze wereld en dan Onze financiën)

Cijfers 2022

BATEN	2022 reel	Begroot	2021
Baten uit eigen fondsenwerving	€ 131.934	€ 119.500	€ 212.354
Baten met bestemming	€ 90.605	€ 75.000	€ 74.460
Subsidie van overheden	€ 6.855	€ 8.500	€ 6.218
Baten uit beleggingen	€ 107.814-	€ 38.000	€ 89.102
Overige baten	€ 7.465	€ 14.600	€ 9.557
Som der Baten	€ 129.045	€ 255.600	€ 391.691
LASTEN			
Bestedingen aan doelstellingen			
Activiteiten in Nederland	€ 224.222	€ 206.111	€ 237.362
Ondersteuning internationale projecten	€ 1.785	€ 1.799	€ 1.892
Sub Totaal	€ 226.007	€ 207.910	€ 239.254
Overige Lasten			
Kosten beleggingen	€ 7.286	€ 8.000	€ 8.026
Kosten werving baten-Eigen fondsenwerving	€ 13.299	€ 14.069	€ 16.778
Kosten beheer en administratie	€ 25.504	€ 26.535	€ 27.838
Som der lasten	€ 46.089	€ 48.604	€ 52.642
Resultaat Exploitatie	€ 143.051-	€ 914-	€ 99.795

Drukker: PRINT123

Dit jaarbericht kwam mede tot stand dankzij de bijdrage van:

Vierde Wereldfonds + Ars Donandi

**Giften welkom op: NL 27 INGB 0002 7522 00
t.n.v. Stichting ATD Vierde Wereld Nederland
Regentesseplein 13
2562 EV Den Haag
Tel: 070 3615787
denhaag@atd-vierdewereld.nl
www.atd-vierdewereld.nl**

Foto voor- en achterkant: Ontmoetingscentrum 't Zwervel